

Urszula BANAS¹, Wojciech W. A. KOWALSKI

CHRONIONE, ZAGROŻONE I RZADKIE GATUNKI FLORY NACZYNIOWEJ GMINY BRZEŻNO

PROTECTED, ENDANGERED AND RARE SPECIES OF VASCULAR FLORA OF BRZEŻNO COMMUNITY

Katedra Botaniki i Ochrony Przyrody, Akademia Rolnicza
ul. J. Słowackiego 17, 71-434 Szczecin

Abstract. Inventory and evaluation of plant cover in Brzeżno community was made during vegetation season in 2002 year. As a result of surveys was noticed 612 plant species. Among them were found 71 protected, endangered and rare species valuable for Western Pomerania, Poland and Europe. Systematic list of these taxons includes endangerment category, threat scale, number and localities of their sites within the area of Brzeżno community.

Słowa kluczowe: Pomorze, Pojezierze Drawskie, Wysoczyzna Łobeska, gmina Brzeżno, flora, gatunki chronione, gatunki zagrożone, gatunki rzadkie, gatunki cenne, stanowiska.

Key words: Pomerania, Drawskie Lakeland, Łobeska Upland, Brzeżno district, flora, protected species, endangered species, rare species, valuable species, sites.

WSTĘP

Obszar gminy Brzeżno nie był dotychczas przedmiotem wnikliwych badań przyrodniczych. Konsekwencją słabego rozpoznania florystycznego jest całkowity brak informacji na temat zróżnicowania flory i jej rozprzestrzenienia. Pewnych informacji dostarczają jedynie materiały opracowane na potrzeby gospodarki leśnej Nadleśnictwa Świdwin. Jednak dane te obciążone są często błędnym rozpoznaniem taksonomicznym.

MATERIAŁY I METODY

Gmina Brzeżno leży w granicach administracyjnych powiatu świdwińskiego. Charakteryzuje się młodoglacjalnym krajobrazem, którego morfologia i rzeźba odzwierciedlają się w przynależności do dwóch mezoregionów. Według fizjograficznego podziału Polski (Kondracki 2002) zasadnicza część gminy leży na Pojezierzu Drawskim, a tylko niewielki północno-zachodni fragment położony jest na terenie Wysoczyzny Łobeskiej.

Jest to obszar zdecydowanie rolniczy, jednak o stosunkowo wysokiej lesistości. Kompleksy leśne koncentrują się głównie w części wschodniej. Szczególną cechą krajobrazu gminy są liczne torfowiska i ekosystemy wodne. Wśród nich na uwagę zasługuje duża liczba torfowisk mszarnych, będących naturalnymi refugiami pierwotnych siedlisk z rzadkimi gatunkami roślin.

Materiał do pracy zgromadzono w trakcie badań inwentaryzacyjnych prowadzonych w okresie wegetacyjnym od maja do października 2003 roku. Szczegółowa metodyka prac terenowych została przedstawiona w opracowaniu inwentaryzacji i waloryzacji gminy Brzeżno (Kowalski i Banaś 2003). Łącznie na terenie gminy zarejestrowano 612 taksonów roślin, w tym gatunki

chronione, rzadkie i zagrożone, które są przedmiotem niniejszej pracy. Poszczególne stanowiska gatunków podano w odniesieniu do ich położenia w stosunku do najbliższej miejscowości lub, w przypadku terenów leśnych, w stosunku do oddziałów i pododdziałów Nadleśnictwa Świdwin. Nazwy taksonów roślin podano według Mirka i in. (2002), natomiast układ systematyczny rodzin – za Rutkowskim (1998).

WYKAZ SYSTEMATYCZNY GATUNKÓW

Przy poszczególnych gatunkach wykazu systematycznego podano informacje dotyczące formy ochrony (OC – ochrona całkowita, Ocz – ochrona częściowa wg Rozporządzenia Ministra Środowiska... 2001), występowania taksonu na liście gatunków zagrożonych Polski (PL, wg Zarzyckiego 1992) i Pomorza Zachodniego (PZ, wg Zukowskiego i Jackowiaka 1995), a także w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin (PCZR, wg Kazmierczakowej i Zarzyckiego 2001) i Dyrektywie Habitadowej (Council Directive... 1992), będącej jednym z podstawowych międzynarodowych aktów prawnych dotyczących m. in. gatunków chronionych (Makomaska-Juchiewicz i in. 2001). Przy gatunkach podano w nawiasach kategorię zagrożenia (V – zagrożone; I – o nieokreślonym zagrożeniu: Ex (zaginięte), E (wymierające), V lub R (rzadkie); K – zagrożeniu niedostatecznie poznanym) oraz liczbę stanowisk np. [2]. W wykazie uwzględniono również cenne gatunki flory, dla których podano jedynie liczbę i wykaz stanowisk. Większość tych taksonów figuruje na czerwonych liście gatunków zagrożonych i rzadkich Meklemburgii (Fukarek 1991) i Brandenburgii (Benekert i Klemm 1993).

LYCOPODIACEAE

Lycopodium annotinum L. – OC, DH (V), [6] – Półchleb, 0,5 km na S, obrzeża mszaru • oddz. 619a, 656b, 656f, oddz. 661a, 665h Nadl. Świdwin

THELYPTERIDACEAE

Phegopteris connectilis (Michx.) Watt [2] – Półchleb, 0,5 km na S, las brzoźowy wokół śródpolnego mszaru • oddz. 663c Nadl. Świdwin

ASPIDACEAE

Dryopteris dilatata (Hoff.) A. Gray [1] – oddz. 701f Nadl. Świdwin

POLYPODIACEAE

Polypodium vulgare L. – Ocz, [1] – Przyrzecze, na N, droga polna w kierunku rzeki Rega, jar – na skarpach i ich górnych krępadkach

TAXACEAE

Taxus baccata L. – Ocz, PZ (R), [3] – Brzeźno, przy bibliotece • Brzeźno, posesja nr 29 • Rzepczyńno, posesja nr 10

POLYGONACEAE

Polygonum bistorta L. [5] – Półchleb, na NW, na obrzeżach śródpolnej łąki • Półchleb, 0,4 km na N, śródpolna łąka • Wilczkowo, na NE, kośne łąki i pastwiska • Stonowice, 2,1 km na SW, dolina Starej Regi • dolina Starej Regi, przy SW granicy gminy, 0,1 km na W od drogi Łobez-Stonowice

CARYOPHYLLACEAE

Lynchnis flos-cuculi L. [1] – Stonowice, 2,1 km na SW, dolina Starej Regi

Agrostemma githago L. [1] – Półchleb, 1 km na SW, pola uprawne

Melandrium rubrum (Weigel) Garcke [1] – kolonia Stonowice, 1,8 km na E, ols porzeczkowy i łęg leszczy-
nowy w dolinie Regi

Dianthus deltoides L. – Ocz, [2] – 0,5 km na S od m. Pótleb, śródpolna droga, po NW stronie śródpolnego obniżenia z torfowiskiem mszarnym • Przyrzecze, przy drodze do m. Grądzkie, nieużytki przy lesie

Dianthus carthusianorum L. – Ocz, [4] – 0,5 km na S od m. Pótleb, śródpolna droga, po NW stronie śródpolnego obniżenia z torfowiskiem mszarnym • oddz.699m Nadl. Świdwin, przy śródleśnej drodze wzdłuż doliny Starej Regi • po S stronie oddz.699j Nadl. Świdwin, skarpa doliny Starej Regi • 0,6 km na S od m. Grądzkie, przy drodze do lasu

NYMFAEACEAE

Nymphaea alba L. – OC, [3] – Jezioro Pęczeryńskie • jezioro Więclaw • Jezioro Kłęckie

Nymphaea candida C. Presl – OC, PZ (K), [3] – Brzeźno, 1,5 km na N, śródpolny mszar • oddz. 581g, 697d, 697i Nadl. Świdwin

Nuphar lutea (L.) Sibth. et Sm. – OC, [5] – jezioro Wilczkowo • Jezioro Pęczeryńskie • Pęczeryno, 2,0 km na NE, jeziora wśród mszaru • jezioro Więclaw • Jezioro Kłęckie

RANUNCULACEAE

Hepatica nobilis Schreber – Ocz, [1] – Przyrzecze, park

Ranunculus lingua L. [1] – dolina Starej Regi, 0,1 km po W stronie drogi Łobez-Słonowice, mechowisko

Aquilegia vulgaris L. – OC, PZ (V), [1] – Więclaw, cmentarz

Thalictrum minus L. [1] – oddz. 699m Nadl. Świdwin

DROSERACEAE

Drosera rotundifolia L. – OC, PZ (I), [22] – Pótleb, 0,5 km na S, śródpolne torfowisko mszarne • Wilczkowo, 1,0 km na NW, mszar • Wilczkowo, 0,4 km na S, po E stronie drogi z Wilczkowa do Brzeźna, śródpolny mszar • Koszanowo, 2,0 km na E, śródpolny mszar • Pęczeryno, 1,5 km na N, po W stronie śródpolnej drogi z Pęczeryna do Wilczkowa, mszar • Pęczeryno, 2,0 km na N, śródpolny mszar • Pęczeryno, 1,5 km na E, śródpolny mszar • Brzeźno, 1,5 km na N, śródpolny mszar • Więclaw, 1,4 km na S, śródpolny mszar • oddz.581, 464bx, 608, 587b, 587h, 619a, 619d, 619g, 620, 626d, 627a, 643 i 644 Nadl. Świdwin

GROSSULARIACEAE

Ribes nigrum L. – Ocz, [1] – kolonia Słonowice, 1,8 km na E, ols porzeczkowy w dolinie Regi

ROSACEAE

Comarum palustre L. [14] – Pótleb, 0,5 km na S, śródpolny mszar • Wilczkowo, 1,5 km na NW, śródleśny mszar • Wilczkowo, 0,3 km na NW, śródpolny mszar • Wilczkowo, 0,4 km na S, śródpolny mszar • Koszanowo, 2,0 km na E, śródpolny mszar • oddz. 449Acx, 449 Abx, 581g, 701f Nadl. Świdwin • Słonowice, 2,1 km na S W, ols torfowcowy w dolinie Starej Regi • dolina rzeki Starej Regi, przy SW granicy gminy, 0,1 km po W stronie drogi Łobez-Słonowice, ziołorośla • Brzeźno, 1,5 km na N, śródpolny mszar • Rzepczyno, strona E, śródpolny mszar • Więclaw, 1,4 km na S, śródpolny mszar

FABACEAE

Trifolium montanum L. [3] – Pótleb, 0,5 km na SW, obrzeża śródpolnego wąwozu • Pótleb, 1,0 km na SW, obrzeża śródpolnej rynny • oddz. 699m Nadl. Świdwin

Trifolium alpestre L. [1] – kolonia Słonowice, 1,2 km na W, na skarpach po eksploatacji żwiru

MALVACEAE

Malva alcea L. [1] – Pótleb, wzdłuż śródpolnej drogi od miejscowości w kierunku NW

ARALIACEAE

Hedera helix L. – OC, [13] – wszystkie okazy niekwitnące – Pótleb, na SW, cmentarz • Wilczkowo, 0,3 km na W, cmentarz • Wilczkowo, 0,2 km na S, skarpy nad jeziorem Wilczkowo • Koszanowo, 1 km na E, po S

stronie drogi Koszanowo-Chomętowo • kolonia Kluczkowo, 1,5 km na W od Kluczkowa, cmentarz • Słonowice, 0,7 km na SW, po W stronie drogi Łobez - Słonowice, cmentarz • Pęczeryzno, budynek, posesja nr 58 i 33 • Brzeźno, przy kościele • Więclaw, cmentarz • Rzepczyzno, cmentarz • Rzepczyzno, na E, rozwidlenie dróg • Grądzkie, cmentarz • Przyrzecze, na N, ruiny gospodarstwa

APIACEAE

Hydrocotyle vulgata L. [1] – Brzeźno, 1,5 km na N, śródpolny mszar

Berula erecta (Hudson) Coville [2] – Pótleb, 0,9 km na NE, ols w śródpolnej rynnicy • Wilczkowo, strona NE, kośne łąki i pastwiska po E stronie drogi Brzeźno-Słowoborze

ERICACEAE

Erica tetralix L. – OC, PZ (V), [1] – oddz. 650m Nadl. Świdwin

Ledum palustre L. – OCz, [11] – Wilczkowo, 0,3 km na NW, śródpolny mszar • Koszanowo, 2,0 km na E, śródpolny mszar • oddz. 587h, 587j, 594, 608, 609, 618f, 619a, 643 i 644 Nadl. Świdwin

Andromeda polifolia L. – PZ (V), [3] – Wilczkowo, 0,4 km na S, śródpolny mszar • Pęczeryzno, 1,5 km na N, mszar • oddz. 464bx Nadl. Świdwin

Oxycoccus palustris L. [15] – Pótleb, 0,5 km na S, śródpolny mszar • Wilczkowo, 1,0 km na NW, mszar • Wilczkowo, 0,3 km na NW, śródpolny mszar • Wilczkowo, 0,4 km na S, śródpolny mszar • Koszanowo, 2,0 km na E, śródpolny mszar • Pęczeryzno, 1,5 km na N, śródpolny mszar • Pęczeryzno, 2,0 km na N, śródpolny mszar • Wilczkowo, 1,5 km na E, śródpolny mszar • Pęczeryzno, 1,5 km na E, śródpolny mszar • Brzeźno, 1,5 km na N, śródpolny mszar • Więclaw, 1,4 km na S, śródpolny mszar • oddz. 464bx, 581g, 587b, 587h, 634d Nadl. Świdwin

Vaccinium uliginosum L. [9] – oddz. 587b, 587h, 587j, 594, 608, 609, 619a, 643 i 644 Nadl. Świdwin

PRIMULACEAE

Primula veris L. – OCz, [1] – oddz. 699j Nadl. Świdwin, skarpa doliny Starej Regi

Lysimachia nemorum L. [1] – kolonia Słonowice, 1,8 km na E, ols porzeczkowy w dolinie Regi

MENYANTHACEAE

Menyanthes trifoliata L. – OCz, [6] – Wilczkowo, 0,3 km na NW, śródpolny mszar • Wilczkowo, 0,4 km na S, śródpolny mszar • dolina Starej Regi, 0,1 km po W stronie drogi Łobez-Słonowice, mechowisko • Pęczeryzno, 2,0 km na N, śródpolny mszar • Brzeźno, 1,5 km na N, śródpolny mszar • oddz. 581g Nadl. Świdwin

APOCYNACEAE

Vinca minor L. – OC, [7] – kolonia Kluczkowo, 1,5 km na W od Kluczkowa, cmentarz • Słonowice, 0,7 km na S, SW, cmentarz • Więclaw, cmentarz • Rzepczyzno, cmentarz • Grądzkie, cmentarz • Grądzkie, 0,4 km na S, ruiny gospodarstwa • Grądzkie, 0,9 km na S, ruiny gospodarstwa

RUBIACEAE

Galium odoratum (L.) Scop. – OCz, [5] – oddz. 606b, 653n, 657, 662c, 663c, Nadl. Świdwin

SCROPHULARIACEAE

Digitalis purpurea L. – OC, [1] – 1 km na N W od m. Słonowice, skarpa doliny Regi wśród lasu

Odontites serotina (Lam.) Rchb. [1] – Rzepczyzno, strona E, w pobliżu śródpolnego zastawki wodnego, po W stronie drogi Rzepczyzno-Łabędzie

LENTIBULARIACEAE

Utricularia minor L. – PZ (V), [2] – oddz. 581g Nadl. Świdwin • Więclaw, 1,4 km na S, śródpolny mszar

Utricularia vulgaris L. [2] – Pęczeryzno, 2,0 km na N, mszar • Więclaw, 1,4 km na S, śródpolny mszar

CAPRIFOLIACEAE

Viburnum opulus L. – OCz, [9] – kolonia Słonowice, 1,8 km na E, ols porzeczkowy, dolina Regi • Pótleb, 1 km na SW, skarpy śródpolnej rynnicy • Pótleb, 0,5 km na S, las brzozy wokół mszaru • Wilczkowo,

1,5 km na NW, wokół śródleśnego mszaru • Wilczkowo, 0,3 km na NW, śródpolny mszar • Koszanowo, 2 km na E, śródpolny mszar • jezioro Słonowice, strona SE, zarośla nadbrzeżne • oddz. 675c Nadl. Świdwin • Rzepczyno, cmentarz

DIPSACACEAE

Knautia dipsacifolia Kreutzer [1] - dolina Starej Regi, przy SW granicy gminy, 0,1 km po W stronie drogi Łobez-Słonowice, ziolorośla

ASTERACEAE

Helichrysum arenarium (L.) Moench – Ocz, [14] – kolonia Słonowice, 1,2 km na W, młode uprawy leśne • Słonowice, 1,3 km na NW, dolina Regi • Słonowice, 1,3 km na N, pastwiska pomiędzy doliną Regi a drogą Słonowice-Świdwin • Koszanowo, 2 km na E, mineralne skarpy, po N stronie śródpolnego mszaru • Chomętowo, 0,7 km na SE, łąki i pastwiska, po N stronie drogi Chomętowo-Chomętówko • Chomętowo, 1 km na E, na odłogach • oddz. 699j Nadl. Świdwin, skarpa doliny Starej Regi • Brzeźno, 1,8 km na N, skarpa po eksploatacji żwiru • Rzepczyno, 0,6 km na N, nieużytki po E stronie drogi Rzepczyno-Świdwin • Grądzkie, 0,5 km na W, wśród zakrzewień sosnowo-brzozowych • Grądzkie, po N stronie, zalesiające się odłogi • Przyrzecze, w części N, przy drodze do doliny Regi, nieużytki • Przyrzecze, przy drodze do m. Grądzkie, nieużytki przy lesie • Przyrzecze, w S części miejscowości, po W stronie głównej drogi, pastwiska

Achillea ptarmica L. [3] – Słonowice, 1,5 km na N, ziolorośla w dolinie Regi • oddz. 449Acx, 449 Abx, Nadl. Świdwin

Petasites hybridus (L.) Gaertn., Mey. et Scherb. [2] – kolonia Słonowice, 1,8 km na E, obrzeża olsu porzeczkowego w dolinie Regi • Klęcko, po S stronie gospodarstwa

BUTOMACEAE

Butomus umbellatus L. [1] – jezioro Więclaw, brzeg W

HYDROCHARITACEAE

Hydrocharis morsus - ranae L. [4] – Pólchleb, 0,5 km na S, śródpolny mszar • oddz. 697d, i Nadl. Świdwin • Brzeźno, 1,5 km na N, śródpolny mszar • Grądek, 0,7 km na S, oczko wodne

Stratiotes aloides L. [1] – jezioro Więclaw

SCHEUCHZERIACEAE

Scheuchzeria palustris L. – PZ (V), [2] – Wilczkowo, 0,4 km na S, śródpolny mszar • oddz. 581g Nadl. Świdwin

LILIACEAE

Anthericum ramosum L. [1] – oddz. 699m Nadl. Świdwin

Muscari botryoides (L.) Miller – OC, [1] – Brzeźno, aleja lip drobnolistnych, naprzeciw ogródków działkowych

Convallaria majalis L. – Ocz, [12] – kolonia Kluczkowo, 1,5 km na W od Kluczkowa, cmentarz • Więclaw, cmentarz • Oddz.581g Nadl. Świdwin • Grądzkie, cmentarz • Przyrzecze, N część, droga poina w kierunku rzeki Rega, głęboki jar – na skarpach i ich górnych krawędziach • park podworski w Przyrzeczu • oddz. 586c, 606b, 617h, 628i,b, 643 i 644 Nadl. Świdwin

Paris quadrifolia L. [2] – kolonia Słonowice, 1,8 km na E, ols porzeczkowy w dolinie Regi • oddz. 699s Nadl. Świdwin

AMARYLLIDACEAE

Galanthus nivalis L. – OC, PZ (I), DH (V), [1] – Rzepczyno, cmentarz

JUNCACEAE

Juncus subnodulosus Schrank – PL (V), PZ (V), [1] – dolina Starej Regi, SW granica gminy, 0,1 km po W stronie drogi Łobez-Słonowice, mechowisko

POACEAE

Briza media L. [1] – Pótlieb, strona NW, ziotorośla na obrzeżach środkowej rynnicy
Calamagrostis stricta (Timm) Koeler [2] – Wilczkowo, 0,4 km na S, środkowy mszar • Brzeźno, 0,4 km na NE, środkowe jezioro bez nazwy

ARACEAE

Calla palustris L. [18] – Pótlieb, 1 km na SW, środkowa rynnica • Pótlieb, 0,5 km na S, środkowy mszar • Wilczkowo, 1 km na NW, mszar • Wilczkowo, 0,3 km na NW, mszar • Wilczkowo, 0,4 km na S, środkowy mszar • Wilczkowo, 0,4 km na S, środkowy mszar • Koszanowo, 2,0 km na E, środkowy mszar • Pęczerzyno, 1,5 km na N, środkowy mszar • Brzeźno, 1,5 km na N, środkowy mszar • Wilczkowo, 1,4 km na S, środkowy mszar • Włocław, 1,4 km na E, środkowy mszar • Pęczerzyno, 1,5 km na E, 464bx, 580h, 580m, 581g, 701f Nadl. Świdwin

SPARGANIACEAE

Sparganium emersum Rehmann [1] – Rzepczyno, środkowe zastoiśko wodne po W stronie drogi Rzepczyno-Łabędzie

CYPERACEAE

Eriophorum vaginatum L. [20] – Pótlieb, 0,5 km na S, środkowy mszar • Wilczkowo, 1,0 km na NW, mszar • Wilczkowo, 0,3 km na NW, środkowy mszar • Wilczkowo, 0,4 km na S, środkowy mszar • Koszanowo, 2,0 km na E, środkowy mszar • Pęczerzyno, 1,5 km na N, środkowy mszar • Pęczerzyno, 1,5 km na E, 464bx, 581, 587b, 587h, 594, 608, 609, 643 i 644 Nadl. Świdwin

Eriophorum angustifolium Honck. [17] – Pótlieb, 0,5 km na S, środkowy mszar • Wilczkowo, 1,0 km na NW, mszar • Wilczkowo, 0,3 km na NW, środkowy mszar • Wilczkowo, 0,4 km na S, środkowy mszar • Koszanowo, 2,0 km na E, środkowy mszar • Pęczerzyno, 1,5 km na N, środkowy mszar • Pęczerzyno, 1,5 km na N, środkowy mszar • Brzeźno, 1,5 km na N, środkowy mszar • Włocław, 1,4 km na S, środkowy mszar • oddz. 449Acx, 449 Abx, 464bx, 581, 587b, 587h, 701f Nadl. Świdwin

Rhynchospora alba (L.) Vahl – PZ (V), [5] – Wilczkowo, 0,4 km na S, środkowy mszar • Pęczerzyno, 2,0 km na N, środkowy mszar • oddz. 581g, 587b, 587h Nadl. Świdwin

Carex arenaria L. – Ocz [1] – Przyrzecze, przy drodze do m. Grądzkie, nieużytki przy lesie

Carex nigra (L.) Reichard. [3] – Koszanowo, 2,0 km na E, środkowy mszar • oddz. 449Acx, 449 Abx, 634d Nadl. Świdwin

Carex lasiocarpa Ehrh. [8] – Wilczkowo, 0,3 km na NW, środkowy mszar • Wilczkowo, 0,4 km na S, środkowy mszar • Koszanowo, 2,0 km na E, środkowy mszar • Pęczerzyno, 2,0 km na N, środkowy mszar • Brzeźno, 1,5 km na N, środkowy mszar • Koszanowo, 0,4 km na NE, środkowe jezioro bez nazwy • oddz. 449Acx, 449 Abx, 494g Nadl. Świdwin

Carex rostrata Stokes [16] – Pótlieb, 0,5 km na S, środkowy mszar • Wilczkowo, 1,5 km na NW, środkowy mszar • Wilczkowo, 0,3 km na N W, środkowy mszar • Koszanowo, 2,0 km na E, środkowy mszar • oddz. 449Acx, 449 Abx, 464bx, 581g Nadl. Świdwin

Carex sylvatica Hudson [2] – oddz. 643, 654 Nadl. Świdwin

Carex limosa L. – PCZKR, PL (V), PZ (V), [2] – Wilczkowo, 0,3 km na NW, środkowy mszar • Wilczkowo, 0,4 km na S, środkowy mszar

Carex panicea L. [2] – Pótlieb, strona NW, ziotorośla w środkowej rynnicy • jezioro Słonowice, kośna łąka po SE stronie

ORCHIDACEAE

Epipactis helleborine (L.) Crantz – OC, [1] – oddz. 624c Nadl. Świdwin, przy drodze

PODSUMOWANIE

Na terenie gminy Brzeżno zarejestrowano łącznie 71 chronionych, zagrożonych i rzadkich gatunków flory naczyniowej, należących do 37 rodzin. Wśród nich wyróżniono 13 gatunków pod ochroną całkowitą, 14 – pod ochroną częściową, 2 gatunki zagrożone na terenie Polski oraz 8 gatunków zagrożonych, 1 gatunek rzadki, 2 gatunki o nieokreślonym stopniu zagrożenia i 1 gatunek o zagrożeniu niedostatecznie poznanym na terenie Pomorza Zachodniego. Z Polskiej Czerwonej Księgi Roślin znaleziono 1 gatunek. Na szczególną uwagę zasługują 2 gatunki zagrożone z listy Dyrektywy Habitatowej – są to *Lycopodium annotinum* i *Galanthus nivalis*. Do flory cennej, występującej na terenie gminy Brzeżno, zaliczono 38 gatunków.

Flora badanego obszaru charakteryzuje się obecnością wielu osobliwych gatunków roślin mających liczne stanowiska.

PIŚMIENNICTWO

- Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora, Brussels.
- Kondracki J. 2002. Geografia regionalna Polski. Wydaw. Nauk. PWN, Warszawa.
- Kowalski W. W. A., Banaś U. 2002. Inwentaryzacja i waloryzacja szaty roślinnej gminy Brzeżno. Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin (maszynopis).
- Listy Roślin Zagrożonych w Polsce. 1992. Red. K. Zarzycki, W. Wojewoda, Z. Heinrich. Inst. Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków.
- Makomaska-Juchiewicz M., Perzanowska J., Zając K. 2001. Dyrektywa siedliskowa – występujące w Polsce gatunki ważne dla Wspólnoty Europejskiej. Chrońmy Przyr. Ojcz. 57 (2): 5-60.
- Mirek Z., Piękoś-Mirkowa H., Zając A., Zając M. 2002. Flowering plants and pteridophytes of Poland. A checklist. W. Szafer Institute of Botany. PWN, Kraków.
- Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. 2001. Red. R. Kaźmierczakowa, K. Zarzycki. PAN, Kraków.
- Rote Liste der gefährdeten Hoheren Pflanzen Mecklenburg-Vorpommerns. 1991. Red. F. Fukarek. Umweltministerium des Landes Mecklenburg-Vorpommern. Schwerin.
- Rote Liste Farn – und Blütenpflanzen, Algen und Pilze im Land Brandenburg. 1993. Red. D. Benekert, G. Klemm. Ministerium für Umwelt. Naturschutz und Raumordnung des Landes Brandenburg, Potsdam.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2001 r. w sprawie określenia listy gatunków roślin rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową oraz zakazów właściwych dla tych gatunków i odstępstw od tych zakazów. DzU z dn. 29 września 2001 r., nr 106, poz. 1176.
- Rutkowski L. 1998. Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski Niżowej. Wydaw. Nauk. PWN, Warszawa.
- Żukowski W., Jackowiak B. 1995. Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski. Wydaw. Nauk. Bogucki, Poznań.